

4-12-2013

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς: -τον Υπουργό Οικονομικών

- τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
- τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: Υπεράσπιση της ενιαίας τιμής βιβλίου

Η Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης, Σταυρούλα Ξουλίδου, καταθέτει αναφορά την από 25 Νοεμβρίου 2013 ανοιχτή επιστολή της Ένωσης Ελληνικού Βιβλίου σχετικά με την υπεράσπιση της ενιαίας τιμής βιβλίου. Συγκεκριμένα με την ανωτέρω επιστολή της η Ένωση Ελληνικού Βιβλίου γνωστοποιεί την κατάργηση του νόμου που προασπίζεται την ενιαία τιμή των βιβλίων.

Όπως αναφέρεται, εξάλλου, στην επιστολή η επικείμενη κατάργηση θα προκαλέσει πλήγμα στην πώληση βιβλίων και ιδιαίτερα των αντιεμπορικών και στον πολιτισμό. Ακολούθως, θα κλείσουν επιχειρήσεις και συνεπώς θα αυξηθεί η ανεργία. Ζημία θα υπάρξει επίσης και σε κρατικό επίπεδο από τη μη είσπραξη φόρων και ΦΠΑ.

Κατόπιν τούτων παρακαλείσθε όπως προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες για τη διαφύλαξη της ενιαίας τιμής βιβλίου.

Επισυνάπτεται η ανωτέρω αναφερθείσα επιστολή της Ένωσης Ελληνικού Βιβλίου.

Η καταθέτουσα Βουλευτής

Σταυρούλα Ξουλίδου

ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ASSOCIATION OF GREEK PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Ζαλόγγου 9, 2ος όροφος • 106 78 Αθήνα
9, Zalogou str. • 106 78 Athens, GREECE
Τηλ.: 210 38 01 630 • Tel.: 0030 210 38 01 630
e mail: info@enelvi.org • www.enelvi.org

Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2013

Προς: Πρωθυπουργό κ. Αντώνη Σαμαρά

Κοινοποίηση προς:

τον Πρόεδρο του ΣΥΡΙΖΑ κ. Αλέξη Τσίπρα

τον Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ κ. Ευάγγελο Βενιζέλο

τον Πρόεδρο των Ανεξάρτητων Ελλήνων κ. Πάνο Καμμένο

τον Πρόεδρο της ΔΗΜΑΡ κ. Φώτη Κουβέλη

τον Γ.Γ. του ΚΚΕ κ. Δημήτρη Κουτσούμπα

τον Υπουργό Οικονομικών κ. Γιάννη Στουρνάρα

τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών κ. Χρήστο Σταϊκούρα

τον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Κωνσταντίνο Χατζηδάκη

τον Υφυπουργό Ανάπτυξης κ. Αθανάσιο Σκορδά

τον Υπουργό Πολιτισμού κ. Πάνο Παναγιωτόπουλο

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΤΙΜΗΣ

Γίνεται τελευταία λόγος για κατάργηση των προστατευτικών διατάξεων που αφορούν το βιβλίο, πράγμα που σε απλά ελληνικά σημαίνει κατάργηση της ενιαίας τιμής. Η Ένωση Ελληνικού Βιβλίου εκφράζει την απόλυτη αντίθεσή της σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, το οποίο θα αποτελέσει τη χαριστική βολή για το ποιοτικό βιβλίο και για όσους εκδότες, βιβλιοπώλες και πνευματικούς δημιουργούς το υπηρετούν. Και εξηγούμε το γιατί:

Η ενιαία τιμή του βιβλίου, που ξεκίνησε από την πρωτοπόρο στο θέμα αυτό Γαλλία, έχει διττό σκοπό: να εξορθολογίσει την αγορά και να προστατεύσει και ενισχύσει τον πλουραλισμό στον χώρο του βιβλίου. Πιο συγκεκριμένα, να προστατεύσει το σοβαρό και δύσκολο άρα αντιεμπορικό βιβλίο, το οποίο είναι το στοιχείο που προάγει την παιδεία, τον πολιτισμό και άρα το δημοκρατικό πολίτευμα. Επιπλέον, ας γίνει σε όλους σαφές πως η ενιαία τιμή αφορά ένα μέρος της εκδοτικής παραγωγής και όχι το μεγαλύτερο, διότι περιλαμβάνει μόνο τα βιβλία εκείνα που τυπώθηκαν εντός της τελευταίας διετίας.

Όποιος πιστεύει ότι το βιβλίο, σ' όλη του την παραγωγή και τον πλουραλισμό, αποτελεί ελεύθερη έκφραση που ούτε πρέπει να υποτάσσεται σε ιδεολογίες, ούτε πρέπει να δημιουργείται σε καθεστώς ασφυκτικών πιέσεων της αγοράς, έχει πολλούς λόγους να υποστηρίξει την ύπαρξη της ενιαίας τιμής.

Η ενιαία τιμή ισχύει σήμερα στις εξής χώρες:

- Γαλλία (από το 1981, ο οποίος επεκτάθηκε το 2011 και για τα ebooks)
- Γερμανία (νόμος του 1887 που αντικαταστάθηκε με νεότερο νόμο του 2002)
- Ισπανία (από το 1975)
- Ιταλία (από το 2005)
- Δανία (από το 2001)
- Ολλανδία (από το 2005)
- Πορτογαλία (από το 1996)
- Αυστρία (από το 2000)
- Βέλγιο
- Λουξεμβούργο
- Ιαπωνία (από το 2008)
- Μεξικό (από το 2008)
- Αργεντινή (από το 2001)
- Νότια Κορέα (από το 2002)
- Νορβηγία, Ουγγαρία και Σλοβενία (συμφωνία μεταξύ εκδοτών και βιβλιοπωλών)

Ο νομοθέτης πιστεύει, και αυτό πιστεύουμε και εμείς, ότι, για να διατηρηθεί η πολυμορφία πρέπει να ενισχυθούν όλοι οι διαθέτες βιβλίων, από τους μικρότερους ως τους μεγαλύτερους. Είναι γνωστό ότι οι μεγάλες αλυσίδες, που ενδιαφέρονται για την ταχεία ανάπτυξή τους και στηρίζονται σε κεφάλαια που απαιτούν ταχεία απόδοση, επιδιώκουν αφενός μεν να διαθέτουν βιβλία ταχείας κυκλοφορίας, τα γνωστά «bestsellers», και αφετέρου να προσελκύσουν όσο το δυνατό μεγαλύτερο κοινό. Χωρίς την ενιαία τιμή, οι μεγάλες αλυσίδες, εφόσον

έχουν τη δυνατότητα να κάνουν μεγαλύτερες εκπτώσεις και να τις διαφημίζουν αναλόγως, κατορθώνουν σε μεγάλο βαθμό να παίρνουν την πελατεία των μικρών βιβλιοπωλείων, με τελικό αποτέλεσμα πολλά από αυτά να κλείνουν. Συχνά μάλιστα κλείνουν τα μικρά βιβλιοπωλεία που διευθύνονται από ανθρώπους που αγαπούν το βιβλίο, που οι ίδιοι έχουν πνευματικά ενδιαφέροντα και ανάλογη παιδεία. Σ' αυτήν όμως την περίπτωση, βιβλία με μικρή κυκλοφορία, τα οποία ο εκδότης θα διέθετε σ' ένα μεγάλο αριθμό βιβλιοπωλείων, αυτομάτως γίνονται ζημιογόνα για την εκδοτική επιχείρηση με αποτέλεσμα να μην εκδίδονται. Έσχατη συνέπεια μιας τέτοιας κατάστασης θα είναι να καταντήσει ο εκδότης να εκδίδει βιβλία κατά παραγγελία των μεγάλων αλυσίδων. Δεν θα αργήσουν ίσως να δημιουργηθούν και ομάδες εργασίας που θα παράγουν βιβλία κατά ορισμένα πρότυπα.

Τα παραδείγματα από τις χώρες όπου δεν υφίσταται ενιαία τιμή είναι αποκαλυπτικά: στην Αγγλία, μέσα σε μία τετραετία, τα ανεξάρτητα βιβλιοπωλεία από 1.800 μειώθηκαν σε 1.280. Ιδιαίτερα εντυπωσιακό είναι ότι η αλυσίδα Borders με 69 βιβλιοπωλεία στην Αγγλία, 686 στις ΗΠΑ και 19.500 εργαζόμενους χρεοκόπησε λόγω του ανηλεούς πολέμου τιμών (κυρίως εναντίον της Amazon) προκειμένου να συγκρατήσει το μερίδιο της αγοράς που έχανε από το ηλεκτρονικό εμπόριο. Για τους ίδιους λόγους ο Waterstones, με 288 βιβλιοπωλεία και 4.500 εργαζόμενους, ήταν στα πρόθυρα χρεοκοπίας και διεσώθη διότι αγοράστηκε από Ρώσο δισεκατομμυριούχο και η Barnes and Noble, ιστορική φίρμα με 1.360 βιβλιοπωλεία στις ΗΠΑ, έχει συρρικνωθεί στα 675 και αναζητά χρηματοδότες.

Υπάρχει επίσης ο ισχυρισμός ότι τάχα η κατάργηση της ενιαίας τιμής θα κάνει το βιβλίο φθηνότερο. Υπάρχει άλλος ισχυρισμός πως την εποχή της οικονομικής απελευθέρωσης η ενιαία τιμή τάχα καταργεί τον ανταγωνισμό. Και τα δύο επιχειρήματα είναι έωλα. Μελέτες που έγιναν από το EKEBI μετά τα πρώτα έτη εφαρμογής της ενιαίας τιμής αποδεικνύουν οι τιμές όχι μόνο δεν ανέβηκαν, αλλά συγκρατήθηκαν σε χαμηλά επίπεδα (παρακαλούμε δείτε αριθμητικό παράδειγμα στο Παράρτημα 1, καθώς επίσης και εικόνα των τιμών της Amazon στο Παράρτημα 2)

Επιπλέον, ο ανταγωνισμός δεν καταργείται – υπάρχει μεταξύ των εκδοτών. Η Ελλάδα είναι μια πολύ μικρή αγορά, ο Έλληνας εκδότης δεν κάνει εύκολη απόσβεση του κόστους του, λόγω του περιορισμένου αναγνωστικού κοινού. Κάθε εκδότης προσπαθεί να εκδώσει το καλύτερο βιβλίο και στη χαμηλότερη τιμή, ενώ παράλληλα επιβαρύνεται και με έξοδα μετάφρασης. Αν κάποιος τον αναγκάζει να ανεβάζει τις τιμές, αυτός είναι εκείνος που του ζητάει μεγαλύτερες εκπτώσεις. Και αν αυτός που ζητάει μεγαλύτερες εκπτώσεις στη

συνέχεια κάνει εκπτώσεις στο κοινό, τότε πρόκειται για μια δημιουργία φούσκας που κάποιος την προκαλεί και στη συνέχεια την τρυπάει για να ξεφουσκώσει αποβλέποντας στο προσωπικό του συμφέρον.

Στο πνεύμα των παραπάνω στην Ελλάδα ψηφίστηκε ο σχετικός νόμος (2557 - 24/12/1997, ΦΕΚ 271, τεύχος 1, άρθρο 1 παρ. 3 & Υπουργική Απόφαση, αριθμός ΥΠΠΟ / Γραμματ./α/ Φ33/7666, ΦΕΚ 215, τεύχος 2, 06/03/1998), ο οποίος παρά τις ατέλειες του λειτούργησε μέχρι τώρα. Σήμερα, αντί να προσπαθούμε να ενισχύσουμε και να βελτιώσουμε τον νόμο αυτό, ακούμε πως ενδέχεται να καταργηθεί.

Η Ένωση Ελληνικού Βιβλίου θεωρεί πως οποιαδήποτε διατάραξη του συστήματος της ενιαίας τιμής θα έχει ως αποτέλεσμα:

- να πληγεί το βιβλίο, και ιδιαίτερα το σοβαρό βιβλίο
- να πληγεί ο πολιτισμός στη χώρα μας
- να ματαιωθεί η προσπάθεια που κάνουν οι εκδότες να φέρουν το κοινό σε επαφή με σπουδαία, πλην όμως αντιεμπορικά, έργα
- να κλείσουν επιχειρήσεις
- να μείνουν χωρίς δουλειά χιλιάδες εργαζομένων
- να μην εισπράττει το κράτος φόρους, ΦΠΑ και όλα τα παρεπόμενα

Η ενιαία τιμή προστατεύει όλα τα παραπάνω και, το σημαντικότερο, προστατεύει τον πλουραλισμό και την ελεύθερη διάδοση ιδεών.

Η Ένωση Ελληνικού Βιβλίου καλεί
τον κόσμο του βιβλίου
την πανεπιστημιακή κοινότητα
τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης
τα πολιτικά κόμματα
κάθε ενεργό πολίτη αυτής της χώρας

να πάρουν θέση υπέρ της ενιαίας τιμής

Η ενιαία τιμή προάγει τον πολιτισμό, την παιδεία, τη δημοκρατία!

To Δ.Σ. της ΕΝ.ΕΛ.ΒΙ

Αθανάσιος Ψυχογιός

(εκδ. Ψυχογιός)

Πρόεδρος

Tnλ · 210 2804800

Email: thanos@nsichogios.gr

Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος

(εκδ. Διόπτρα)

Γενικός Γραμματέας

Tηλ.: 210 3302828

Email: costas@dioptra.gr

Ιωάννης Κωνστανταρόπουλος

(εκδ. Μίνωας)

Αυτοπρόεδρος

Tel : 210 2711222

Email: vannis.kon@mineas.ca

Στέφανος Πατάκης

(εκδ. Πατάκη)

Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας

Tnλ.: 210 3650043

Email: gengra@patakis.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

- Η αγορά του βιβλίου είναι ίσως η ανταγωνιστικότερη αγορά που υπάρχει στην Ελληνική επικράτεια. Καμία εκδοτική εταιρία βιβλίου δεν έχει μερίδιο αγοράς που να φτάνει ούτε το 10% των συνολικών πωλήσεων της αγοράς βιβλίου.
- Το ίδιο ισχύει για τα βιβλιοπωλεία. Οι αλυσίδες βιβλιοπωλείων, όλες μαζί, αγγίζουν σε πωλήσεις το 20% της συνολικής αγοράς.
- Το ελληνικό δημόσιο δεν επιβαρύνεται με κανένα τρόπο από τις οριζόμενες τιμές από τον εκδότη ούτε από τις ρυθμίσεις της ενιαίας τιμής. Ο νόμος της ενιαίας τιμής δεν ισχύει για προμήθειες του δημοσίου και γενικότερα οργανισμούς με πολιτιστικό ή ανθρωπιστικό περιεχόμενο, ενώ στην περίπτωση των πανεπιστημιακών βιβλίων το δημόσιο έχει ορίσει ένα δικό του τρόπο κοστολόγησης.

Τι σημαίνει κατάργηση του νόμου ενιαίας τιμής:

Κάποιος θα μπορεί να πουλά είτε ακριβότερα είτε φθηνότερα τα βιβλία.

a. Ακριβότερα: Σε όλα τα νησιά, τις κωμοπόλεις και τα μεγάλα χωριά, όπου δεν υπάρχουν πολλά και μεγάλα βιβλιοπωλεία, θα ανεβούν οι τιμές πώλησης των βιβλίων, όπως ακριβώς γίνεται με τα πρατήρια βενζίνης, με δικαιολογία τα μεταφορικά κόστη. Άρα ένα 30% του πληθυσμού, που συνήθως είναι φτωχότερο, θα αγοράζει ακριβότερα τα βιβλία.

b. Φθηνότερα: Το εμπορικό κίνητρο ενός μεγάλου βιβλιοπωλείου ή μιας αλυσίδας βιβλιοπωλείων θα είναι να διαφημίσει και να πουλήσει, σχεδόν στο κόστος, τα βιβλία bestsellers. Για να το πετύχει αυτό θα «εκβιάσει» υψηλό ποσοστό έκπτωσης από τον εκδότη, ο οποίος με τη σειρά του, για να μην εξαφανιστεί το μικτό του κέρδος, θα υψώσει τη λιανική τιμή του προϊόντος.

Για παράδειγμα: επιλέγουμε ένα βιβλίο bestseller, το τελευταίο του συγγραφέα Dan Brown, και συγκρίνουμε τις τιμές πώλησης σε διάφορες χώρες της Ευρώπης. Παρακαλούμε πολύ να ληφθεί υπόψη ότι:

- i. όλες οι χώρες που παραθέτουμε, εκτός Αγγλίας, έχουν νόμο ενιαίας τιμής
- ii. όλες οι χώρες εκτός Αγγλίας έχουν επιπλέον κόστος παραγωγής τη μετάφραση του έργου
- iii. η Ελλάδα, λόγω μικρότερου πληθυσμού, τυπώνει σε λιγότερα τεμάχια και άρα το κόστος των εκτυπωτικών είναι πολύ υψηλότερο ανά τεμάχιο.

Τέλος ας ληφθεί υπόψη ότι το κόστος του χαρτιού είναι το ίδιο για όλες τις χώρες και ανεξάρτητο από το κόστος ζωής και τους κατώτατους μισθούς που ισχύουν σε κάθε χώρα.

Νόμος ενιαίας τιμής	Χώρα	Συγγραφέας	Τίτλος	Τιμή τιμοκαταλόγου	Τιμή με έκπτωση	Έκπτωση	
Υπάρχει	Ελλάδα	Dan Brown	Inferno	18,80 €	16,92 €	-10%	Μέγιστη επιτρεπόμενη έκπτωση 10%
Υπάρχει	Γαλλία	Dan Brown	Inferno	22,90 €	21,78 €	-5%	Μέγιστη επιτρεπόμενη έκπτωση 5%
Υπάρχει	Ισπανία	Dan Brown	Inferno	22,50 €	21,37 €	-5%	Μέγιστη επιτρεπόμενη έκπτωση 5%
Δεν υπάρχει	Αγγλία	Dan Brown	Inferno	£28,96 – 34,07€	£17,97 – 21,14€	-38%	Ελεύθερη έκπτωση

Παρατηρήστε ότι η τιμή τιμοκαταλόγου του Ελληνικού βιβλίου είναι 45% μικρότερη. Επίσης οι τιμές τιμοκαταλόγου σε Γαλλία και Ισπανία είναι ίδιες.

Τώρα παρατηρήστε ότι η τελική τιμή μετά την έκπτωση του Ελληνικού βιβλίου είναι 20% φθηνότερη από την Αγγλική τιμή που προκύπτει μετά από την εντυπωσιακή έκπτωση 38%.

Επίσης οι τελικές τιμές μετά την έκπτωση σε Γαλλία και Ισπανία είναι ίδιες με την τελική της Αγγλίας. Αυτό σημαίνει ότι στην Αγγλία που δεν ισχύει η ενιαία τιμή βιβλίου, το κοινό αγοράζει στην ίδια τιμή με το κοινό των χωρών που ισχύει η ενιαία τιμή. Απλά έχει την ψευδαίσθηση της μεγάλης έκπτωσης.

Επιπλέον, η τιμή πώλησης στην Αγγλία δεν είναι η μέση τιμή της χώρας, αλλά η τιμή της Amazon που εφαρμόζει τις μεγαλύτερες εκπτώσεις. Άρα είναι ιδιαίτερα πιθανό η μέση τιμή πώλησης του βιβλίου αυτού στην Αγγλία να είναι υψηλότερη και άρα ο καταναλωτής της Αγγλίας το αγοράζει ακριβότερα από τον Γάλλο ή τον Ισπανό όπου ισχύει η ενιαία τιμή.

Είναι σίγουρο πως τα ανεξάρτητα βιβλιοπωλεία (συνήθως μικρές επιχειρήσεις) αδυνατούν να αγοράσουν τις ίδιες ποσότητες με την Amazon και να τύχουν

μεγάλης έκπτωσης. Έτσι νοθεύεται ο ανταγωνισμός με αποτέλεσμα τα μικρά και μεσαία βιβλιοπωλεία να πωλούν κυρίως τα μη εμπορικά βιβλία και να φυτοζωούν. Ο κόσμος του βιβλίου κρέμεται από μια κλωστή τη στιγμή αυτή. Οποιαδήποτε αρνητική επέμβαση θα δημιουργήσει κοινωνικό και πολιτιστικό πρόβλημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Amazon Αγγλίας

The screenshot shows a Google search result for "dan brown inferno" on the Amazon.co.uk homepage. The top navigation bar includes links for "Αρχική", "Επεξεργασία", "Προβολή", "Ανανεύω", "Εργαλεία", and "Βοήθεια". Below the search bar, there are links for "Ανανεύω", "Κανέλια", and "Περισσότερα". The main content area displays three search results for "Inferno by Dan Brown":

- Inferno by Dan Brown (14 May 2013)**
£20.00 £9.00 hardcover
Order in the next 10 hours and get it by Thursday, Nov 21
More buying choices - Hardcover
£5.77 new (69 offers)
£4.37 used (35 offers)
- Inferno by Dan Brown (May 2013)**
£22.99 £17.97 Paperback
In stock but may take up to 2 additional days to deliver
More buying choices - Paperback
£15.06 new (21 offers)
£15.06 used (2 offers)
- Inferno: (Sneak Preview) by Dan Brown (18 Mar 2013)**
This title is available to UK customers only
☆☆☆☆☆ (139)

On the left sidebar, there are filters for "Category", "Fiction (20)", "History & Criticism (11)", "Crime, Thriller & Mystery Adventures (16)", "Reference (4)", "Encyclopaedias (1)", "Italian Poetry (5)", and "Delivery Option (What's this?)". Other filters include "FREE Super Saver Delivery", "Author" (Dan Brown, Michael Haag, Germano Dalcielo, Greg Ward), and "Book Language". The bottom of the page shows the standard Internet Explorer toolbar.

Amazon Γαλλίας

The screenshot shows a Google search result for "dan brown inferno" on the Amazon.fr homepage. The main content is a search results page for "Inferno de Dan Brown (23 mai 2013)". It includes a product thumbnail for the book, its price (EUR 22,90), and a summary. Below it is another listing for "Inferno: Livre audio - 2 CD MP3 - 668 Mo + 658 Mo de Dan Brown et François Aubigny (d') (21 août 2013)".

Amazon Ισπανίας

The screenshot shows a Google search result for "dan brown inferno" on the Amazon.es homepage. The main content is a search results page for "Inferno (EMPURIES NARRATIVA) de Dan Brown (16 mayo 2013)". It includes a product thumbnail for the book, its price (EUR 22,90), and a summary. Below it is another listing for "Inferno + El símbolo perdido de Dan Brown (16 mayo 2013)".

